

INDHOLD

	FORORD	7
	RESUMÉ	9
1	SAMMENFATNING OG PERSPEKTIVER	13
	Virksomheders sociale engagement	14
	Årets temaer	15
	Sammenfatning af resultaterne	18
	Konklusion og perspektiver	25
2	KONTEKSTEN FOR VIRKSOMHEDERS SOCIALE ENGAGEMENT	31
	Den økonomiske situation	32
	Sygefravær	35
	Personer med handicap	36
	Løntilskudsjob	39
	Opsummering	40

3	UDVIKLINGEN I VIRKSOMHEDERS SOCIALE ENGAGEMENT	43
	Fastholdelser og afskedigelser	45
	Ansættelse af personer på særlige vilkår	47
	Kendskab, informationer og opsøgende arbejde	54
	Virksomheders holdninger til det sociale engagement	57
	Opsummering	60
4	FOREBYGGELSE AF SYGEFRAVÆR	63
	Tiltag for medarbejderne	63
	Ansvar og direkte forebyggelse	64
	Virksomheder, der yder en stor forebyggende indsats	67
	Opsummering	73
5	SYGEFRAVÆR PÅ VIRKSOMHEDERNE	75
	Sygefravær og belastninger på arbejdspladsen	75
	Virksomhedernes sygefravær	77
	Forventninger og hypoteser ud fra virksomhedernes karakteristika	81
	Resultaterne - virksomheder og sygefravær	83
	Opsummering	86
6	VIRKSOMHEDERNES TILTAG MOD SYGEFRAVÆRET	89
	Tiltag ved langvarigt sygefravær	89
	Sygefravær, virksomhedskarakteristika og tiltag - både før, under og efter sygdom	92
	Opsummering	96
7	OMSORG, TRIVSEL OG FRAVÆR	99
	Metode, data og præsentation af cases	99

	Fysisk forebyggelse	103
	Omsorgssamtaler og sygefraværssamtaler	105
	Det psykiske arbejdsmiljø	109
	Virksomhedernes indsats over for syge medarbejdere	116
	Virksomhederne og det rummelige arbejdsmarked	119
	Opsummering	121
8	ANSÆTTELSE AF PERSONER MED HANDICAP	123
	Udviklingen i ansættelser af personer med handicap	123
	Motiver for ansættelse af personer med handicap	127
	Barrierer for ansættelse af personer med handicap	130
	Faktorer, som kan få virksomheder til at ansætte personer med handicap	133
	Faktorer, som forklarer ansættelse af personer med handicap	134
	Opsummering	142
9	KENDETEGN VED SOCIALT ENGAGEREDE VIRKSOMHEDER	143
	Indikatorer for VSE	144
	Virksomhedskarakteristika	145
	VSE og virksomhedskarakteristika	150
	Opsummering	162
	BILAG	165
	Bilag 1 Databeskrivelse	165
	Bilag 2 Beskæftigelsesstrategi for personer med handicap	170
	Bilag 3 Bilagstabeller	171
	LITTERATURLISTE	179
	SFI-RAPPORTER SIDEN 2008	183

FORORD

SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd gennemfører årligt en kortlægning af danske virksomheders sociale engagement. Første årbog udkom i 1999. Formålet med de årlige kortlægninger er at overvåge udviklingen i arbejdsmarkedets rummelighed og virksomhedernes sociale engagement. Undersøgelsernes baggrund er de politiske bestræbelser på at forebygge udstødning fra arbejdsmarkedet og integrere personer, der af forskellige årsager har vanskeligt ved at opnå beskæftigelse. Undersøgelserne bidrager til at belyse, i hvilket omfang disse målsætninger opnås.

Datagrundlaget er spørgeskemaundersøgelser blandt virksomheder, hvor de personaleansvarlige bliver bedt om at svare på virksomhedens vegne, og blandt beskæftigede medarbejdere samt kvalitative data. Første spørgeskemaundersøgelse fandt sted i 1998 og herefter igen i 2000, 2002, 2004, 2006/7 og nu i 2008. Dette er således den sjette årbog med virksomhedsdata.

Ud over at beskrive udviklingen i virksomhedernes sociale engagement er der i denne årbog også sat særlig fokus på, hvordan virksomhederne forebygger og håndterer medarbejderes sygefravær. Sygefravær er stadig et centralt tema på danske arbejdspladser, og derfor finder vi det interessant at undersøge, hvad virksomhederne helt konkret gør, og hvordan medarbejderne oplever indsatsen. Årbogens kvalitative kapitel

indeholder interview med fire personaleansvarlige, som er blevet spurgt om deres tiltag i forbindelse med forebyggelse af sygefravær. Vi takker dem for deres medvirken.

Endelig har vi fulgt op på indsatsen for at få personer med handicap beskæftiget på danske arbejdspladser. Personer med handicap er et højt prioriteret område for Beskæftigelsesministeriet, og der bliver i denne årbog fulgt op på resultaterne fra sidste virksomhedsårbog, hvor temaet også blev behandlet.

Der er til undersøgelsen knyttet en følgegruppe, som har drøftet et udkast til rapporten. Derudover er rapporten også blevet kommenteret af professor Tor Eriksson, Handelshøjskolen, Aarhus Universitet. Vi takker dem for gode råd og kommentarer.

Rapporten er udarbejdet af forskningsassistenterne cand.scient.soc. Helle Kløft Schademán og cand.polit. Søren Jensen, af forsker cand.polit., ph.d. Cecilie Dohmann Weatherall samt af seniorforsker, cand.adm.pol., ph.d. Helle Holt, der også har været projektleder på projektet. Undersøgelsen er finansieret af Beskæftigelsesministeriet.

København, december 2009

JØRGEN SØNDERGAARD